

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

TÜSİAD

YÜKSEK İSTİŞARE KONSEYİ BAŞKANI

MUSTAFA V. KOÇ'UN

YÜKSEK İSTİŞARE KONSEYİ TOPLANTISI

AÇILIŞ KONUŞMASI

19 Aralık 2008

Sheraton Otel, Ankara

TÜSİAD AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU (BUSINESSEUROPE) ÜYESİDİR

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 46 Tepebaşı 34420 İstanbul -Türkiye
Ankara: İnan Cad. No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara- Türkiye
Brüksel: 13. Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C.: 1250 24th Street, N.W., Suite Nr. 300, Washington D.C.20037-USA
Berlin: Märkisches Ufer, 28 Berlin 10179 Germany
Paris: 33, Rue de Galilée 75116 Paris France

Tel: +90 (212) 249 19 29
Tel: +90 (312) 468 10 11
Tel: +32 (2) 736 40 47
Tel: +1(202) 776 77 70
Tel: +49 (30) 288 786 300
Tel: +33 (1) 44 43 55 35

Faks: +90 212 249 13 50
Faks: +90 (312) 428 86 76
Faks: +32 (2) 736 3993
Faks: +1 (202) 776 77 71
Faks: +49(30) 288 786 399
Faks: +33 (1) 44 43 55 46

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxioffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.us
e-mail: berlinoffice@tusiad.org
e-mail: parisoffice@tusiad.org

www.tusiad.org

Sayın Cumhurbaşkanım, Değerli Konuklar,
TÜSİAD'ın Değerli Üyeleri, Sayın Basın Mensupları,

TÜSİAD Yüksek İstişare Konseyi Başkanlık Divanı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yalnız yeni bir yılın değil, yeni bir dünyanın eşiğinde durduğumuz bu günlerde, sözlerime, umutlarımızın kaygılarımıza baskın çıkması dileğiyle başlamak istiyorum.

Geride bırakmaya hazırlandığımız 2008 yılında, dünyamız, önemli değişimler yaratmasını beklediğimiz gelişmelere sahne oldu. Her ülkeyi etkisi altına alan bir ekonomik kriz, finans ve ekonomi dünyasını yeniden şekillendirmeye hazırlanıyor.

Bir yanda Gürcistan örneğinde olduğu gibi, politik gerilimler kolaylıkla klasik savaşlara dönüşebilmektedir. Öte yanda Hindistan örneğinde olduğu gibi, siyasi mesajını iletme için kitlesel kurbanlar peşinde koşan terör, dünyamızda huzuru önümüzdeki yıllarda da çok kolay tesis edemeyeceğimizi bize açıkça gösteriyor.

İki faktörün bir araya gelmesi, yani paylaşılacak pastanın küçülmesi ve şiddet eğiliminin artışı, küresel planda nasıl bir geleceğin bizi beklediği hususunda ciddi kaygılar uyandırıyor.

Yaşananları kapanmakta olan bir dönemin tortuları olarak da görmek mümkün, açılmakta olan yeni bir dönemin tohumları olarak da... Bizlere iyimser veya kötümser bakış açısının egemen olmasını, başta ABD olmak üzere, gelişmiş dünyanın liderlerinin geleceği şekillendirmedeki gücü ve kapasitesiyle, kendi dışlarındaki güçlerle geliştirecekleri diyalog ve işbirliği belirleyecek.

Bu çerçeveden bakıldığında, ABD seçimlerinin sonuçlarını, tüm dünyadaki siyaseti olumlu etkileyecek ve geleceğe ilişkin güçlü umutlar beslememizi sağlayacak bir gelişme olarak görmek, şimdilik aşırı bir yorum olarak algılanmayacaktır sanırım. ABD'de başkanlığı net bir sonuçla kazanan Barack Obama'nın seçim kampanyası sürecinde verdiği mesajlar, yeni dönemde ABD'nin yol haritası için önemli ipuçları vermiştir.

Dünya ekonomisinin ve siyasetinin başını çeken ABD, küresel işbirliğine daha açık, bölgemizde nispi bir huzuru hedefleyen, anlaşmazlıklarda diyalogu ön plana çıkaran, buna rağmen tehditlere karşı müteyakkız bir yeni siyasal yapının oluşacağını vaat ediyor.

Tabii biz bu ilk manzaraya ihtiyatlı bir iyimserlikle yaklaşmak durumundayız. Tecrübelerimizle biliyoruz ki, gelişmelerin ne yönde seyredeceğini, oturulan koltuklar ısınmadan, iktidar sahipleri gerçekten muktedir olmaya başlamadan görmek mümkün değil. Bu da bizi, 2009'da da hayatlarımızı henüz hala üç temel faktörün şekillendireceği gerçeğine getiriyor: ekonomi, siyaset ve terör... Dünya için geçerli olan bu durum, Türkiye için de sonuna kadar geçerli.

2009'da Türkiye bu üç alanda yüksek tansiyon riskiyle yüz yüzedir. Sondan başa doğru gidelim:

11 Eylül ile birlikte şekil ve kapsam değiştiren terör, tüm dünyada yalnızca siyasal değil, ekonomik ve toplumsal sonuçlar da yaratmayı hedefleyerek saldırıyor. Sansasyonel eylemlerle hedef kitesinde korku ve teslimiyet yaratmaya çalışıyor. Toplumsal kesimler arasına nifak sokuyor. Siyaseti rotasından çıkarmaya çalışıyor. Ekonomiyi sabote ediyor. Ne

yazık ki ülkemizde de terörizmin yaratmaya çalıştığı kışkırtma ortamının, zaman zaman başarılı olmanın kıyasına kadar gelebildiğine şahit oluyoruz.

2009 yılının ekonomik ve siyasal gerilim noktalarının terörizme önemli fırsatlar sağlayabileceği düşünülebilir. Türkiye'nin, başında bunca sıkıntı varken, bir de böyle bir toplumsal çatışma ile uğraşmak zorunda kalması büyük bir talihsizlik olur. Bu yüzden, bu ülkede yaşayan her birey, toplumsal gerilim anlarında, tansiyonu düşürmeyi ulusal bir görev olarak görmelidir.

Tansiyonu düşürülmesi gereken bir başka alan da siyasettir. Birkaç istisnai kısa dönem dışında, ülkemizde siyaset, son 20-25 yılda, ekonomik gelişimi ve toplumsal dönüşümü sağlayacak bir atılımı şekillendirmek ve yönlendirmek yerine, kendi kendini tüketen bir seyir izlemiştir. Son yıllarda, siyasi tansiyonun sürekli yükseldiğine, kısır çekişmelerin arttığına, ülke gündemini hep aynı konuların işgal ettiğine hepimiz şahit oluyoruz.

2009 yılında zamanımızı, enerjimizi ve kaynaklarımızı mümkün olan en yararlı biçimde kullanmak istiyorsak siyasi tansiyonun yükselmesine kesinlikle izin vermememiz, ülke gündeminin toplumsal hedeflerimizle uyumlu olmasına özen göstermemiz gerekiyor.

Önümüzdeki zor yılda siyasetin izlemesi gereken akılcı rotanın en öncelikli unsuru, yerel seçimlere haddinden fazla anlam yüklememek olmalıdır. Ülkeyi rejim tartışmalarına sürükleyecek tutumlardan kaçınmak esas olmalıdır. Siyasal çatışma ile toplumsal çatışma arasındaki ince duvarın yıkılmasına yol açacak eylem ve söylemlerden arınmış bir mücadele şeklini benimseme hususunda azami gayret sarf edilmelidir.

Yıllardır ağır aksak da olsa bir ilerleme kaydetmiş olan demokratik reformların zemin kaybetmesi de bizi siyasal gerilim açısından hiç istemediğimiz sonuçlara sürükleyebilecektir. Türkiye'nin demokratik reform çizgisindeki yürüyüşüne devam etmesi siyasal tansiyonun düşürülmesine hizmet edecek en önemli gelişmelerden biri olacaktır.

Bu çerçevede, ülkemizin AB ile olan ilişkilerinin yeniden canlandırılmasının da ekonomik, siyasal ve toplumsal bir referans noktası yaratmak açısından son derece önemli olduğunu söylemek gerekir. Yakından baktığımızda, Avrupa'nın, küresel ekonomik krizin yanı sıra İrlanda'nın Lizbon anlaşmasını reddetmesi sonucu ortaya çıkan yapısal bir kriz ile de uğraştığını görüyoruz. Bu, AB'nin genişleme sürecini de sıkıntıya sokuyor. Ancak özellikle AB iş dünyası, genişlemenin AB'ye güç kazandıracığı yönündeki yorumları destekliyor. Bu nedenle, AB'nin yapısal krizinin kısa vadede çözülmesi ve küresel krizin depresif etkilerinin geride bırakılması ile birliğin genişleme süreci tekrar ivme kazanacaktır.

Ancak genişleme sürecinin ivme kazandığı noktada bizim de ülke olarak hazır olmamız gerekecek. Küresel kriz veya yerel seçimler sebep gösterilerek ab reform sürecinin yavaşlatılmaması bu bakımdan büyük önem taşıyor. Bugün itibariyle iki başlığın daha müzakereye açılmasını yeni bir başlangıç vesilesi yapmak yerinde olacaktır.

Kuşkusuz bunları Avrupa Birliği'ne bu süreçte düşen büyük görevi göz ardı etmeden söylüyoruz. AB, bir yandan reformların toplumsal mutabakat içinde kabul edilmesinin önemini vurgularken, bir yandan da Avrupa'daki bazı kesimlerin Türkiye aleyhtarlığının bu mutabakatın gerçekleşmesinin önünü tıkayan tepkiler yarattığını görmezden geliyor. Bu çelişkinin giderilmesi, müzakerelerin ucunun açık olduğu söyleminin terk edilmesiyle mümkündür.

Türkiye'nin AB üyeliği yolunda kararlılıkla ilerlemeye devam ettiği algısının dünya kamuoyunda yer etmesinin, her gün yeni bir boyutu ile hayatımızı kuşatan küresel kriz ile mücadelede de bize önemli bir destek noktası sağlayacağına inanıyoruz.

Tabii önce bizim bu mücadeleyi yapıyor olmamız, bunun için de çok temel bir şeyi, krizin varlığını kabul etmemiz gerekiyor. Bu konuda bir mutabakat sağlayabilirsek, çözüm konusunda mutabakat sağlamak çok daha kolay olacaktır.

Zaten yapılacaklar üç aşağı-beş yukarı bellidir: dalgalanmalara karşı, AB ve IMF gibi güçlü çıpalardan destek almak listenin en başına yazılması gereken maddedir. IMF anlaşması, yaratacağı kredi olanaklarıyla döviz cinsinden yetersizliğimizi nispeten dengeleyecektir.

AB sürecinin ivme kazanması ise güven yaratıcı başka referans noktası oluşturacaktır. Bu zeminde, istihdamı destekleyen ve istihdam maliyetini azaltan, üretimi destekleyen ve finansman maliyetini azaltan, piyasada likidite konusunda nisbi bir rahatlama yaratan, iç talebi canlandıran, ihracatı destekleyen önlemler çok daha etkili sonuçlar üretebilecektir. Tabii bunlara ek olarak, kriz sonrasını düşünerek, ekonomide yapısal reformlara yeniden hareket kazandırmak gerekecektir.

Değerli Üyeler, Değerli Konuklar

Kuşkusuz 2001 krizinden hepimiz dersler çıkardık. Mali sistemimizi, ekonomimizi güçlendirdik. Şirketlerimizin rekabet gücünü artırdık.

Ancak, efsane şirketlerin, dev kurumların birer birer çöküşünü gördüğümüz bir ortamda, “bize bir şey olmaz” tavrında ısrar etmeyi, krizin varlığı ve yokluğu üzerine tartışma sürdürmeyi, gelişmelerin sorumluluğunu yükleyecek günah keçisi yaratma çabalarını anlamakta güçlük çekiyoruz.

Tüm ülkeyi ilgilendiren böyle bir konuda, bizler ekonomik ve sosyal tarafları bir araya getirip, öneriler toplamamızın, teknik kadrolara derinlemesine sektör analizi yaptırmanın ve kesimler arası mutabakat sağlamanın hükümetin asgari görevleri olduğunu düşünüyoruz.

Hükümet bu asgari görevini layıkıyla yerine getirdiği takdirde, Türk özel sektörü de tüm gücüyle çözüm üretimine katkıda bulunabilecektir.

Teşekkür ederim.